

บทความวิจัย (Research Article)

การสร้างสรรค์กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียน ผู้พักอาศัยในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ จังหวัดเชียงใหม่ ACTIVITIES CREATION TO DEVELOP LEARNING AND LIFE SKILLS FOR HOSTEL STUDENTS OF SOMIT FOUNDATION, CHIANG MAI PROVINCE

Received: June 28, 2017

Revised: July 21, 2017

Accepted: July 25, 2017

นฤดี ภัทรจำรัสกุล^{1*} นฤมล ธีรวัฒน์² และเคนเน็ธ แอล แคมป์³
Naruedee Phattharachamratkun^{1*} Naruemol Teerawat² and Kenneth L. Kampe³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{1,2,3}Chiang Mai University, Chiang Mai 50200, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: meiy4somit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทุนวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียน 2) เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียน 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงผู้พักอาศัยในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุตั้งแต่ 13-16 ปี จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจภูมิปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวอย่าง แผนกิจกรรม แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรม โดยใช้เวลาเก็บข้อมูลตลอดภาคการเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2558 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลเชิงลึกจากความสนทนากลุ่มและความไว้วางใจ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงนำมาสู่ผลการวิจัย ดังนี้ 1) ทุนวัฒนธรรมของนักเรียนมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตนักเรียน 2) การออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนลำดับกิจกรรมทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมและนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) นักเรียนมีการพัฒนาทักษะต่างๆ มากขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมอย่างมาก

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์กิจกรรม ทุนวัฒนธรรม ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต หอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ จังหวัดเชียงใหม่

Abstract

This research objectives were 1) to study the impact of cultural capital on the development of students' learning and life skills, 2) to create activities to develop both learning and life skills, and 3) to evaluate the results of the students' level of satisfaction of the activities for developing learning and life skills. The focus group comprised of five female high school students whose ages range from 13 to 16 years, from the residential program of SOMIT Foundation hostel of the city of Chiang Mai province. The research tools employed were: a survey of the students' living community and its related environment, in-depth interviews with the students, collaborative activity plans of the students, observations of the development of the students' learning and life skills, and questionnaires to ascertain the students' level of satisfaction in the activities. The study was conducted during the summer semester of the academic year of B.E. 2558. This was a qualitative study, of in-depth data derived from a researcher-student relationship based on familiarity and trust. An evaluation of the data formed the conclusions of this study with the following major findings: 1) cultural capital significantly impacted the acquisition and development of students' learning and life skills, 2) students displayed ownership when given the opportunity to participate in the planning of activities, which led to an effective development of their learning and life skills, and 3) the students developed a further array of skills, and indicated a high level of satisfaction in their participation in the activities.

Keywords: Activities Creation, Cultural Capital, Learning, Life Skills, Hostel of SOMIT Foundation in Chiang Mai Province

ความเป็นมาของปัญหา

เชียงใหม่เป็นสังคมเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องนับจากทศวรรษ 2500 เป็นต้นมา อันเป็นผลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ให้เป็ศูนย์กลางการศึกษา การท่องเที่ยว ของภาคเหนือตอนบน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลอย่างลึกซึ้งต่อเชียงใหม่ ทั้งด้านความเจริญทางวัตถุ การหลั่งไหลเข้ามาของประชากรต่างถิ่น อีกทั้งมีผลต่อด้านวัฒนธรรม ค่านิยม อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะอิทธิพลจากเทคโนโลยีการสื่อสารตั้งแต่ทศวรรษ 2510 เป็นต้นมา ไม่ว่าจะเป็น โทรศัพท์ โทรทัศน์ และสื่อยุคดิจิทัลทำให้คนเชียงใหม่รับค่านิยมแบบตะวันตกมากขึ้น ขณะที่ค่านิยมดั้งเดิมที่เป็นระบบจริยธรรมระดับปัจเจกและชุมชนเสื่อมคลายลง การศึกษาสมัยใหม่เป็นสิ่งที่จำเป็นของทุกครอบครัวเพราะเปิดโอกาสด้านอาชีพและด้านการเลื่อนฐานะทางชนชั้น ในตัวเมืองเชียงใหม่เป็นที่รวมสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงจึงทำให้นักเรียนทั่วไป โดยเฉพาะจากชนบทที่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงเข้ามาเรียนในเมืองเชียงใหม่ ธุรกิจหอพักเกิดขึ้นมากเพื่อรองรับนักเรียนและนักศึกษาต่างถิ่น

แม้จะมีหอพักที่มีผู้ดูแลคอยดูแล แต่หอพักส่วนใหญ่ยังขาดระบบการดูแลเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ทั้งด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านการเรียนรู้ และด้านทักษะชีวิตสำหรับการอยู่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้ได้ ดังนั้น การอาศัยอยู่หอพักจึงเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงยิ่งนักโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่เรียนอยู่ในระดับมัธยม เพราะการอยู่ในหอพักโดยขาดผู้ดูแลใกล้ชิดนั้น เสี่ยงต่อการเป็นแหล่งรวมกลุ่มวัยรุ่นเพื่อมั่วสุมทำสิ่งไม่ดี เช่น ดื่มสุรา เมา และนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่า มีวัยรุ่นมากมายที่ต้องหยุดการเรียนกลางคันเพราะไม่เรียนและหลงไปกับอภิสภาพที่ไม่ต้องมีผู้ใหญ่มาคอยดูแล ติดเพื่อน ติดแฟน ติดการเที่ยวกลางคืน ไม่สนใจการเรียนและทำให้นักเรียนหญิงวัยรุ่นหลายคนตั้งครรภโดยไม่พร้อม และหากไม่จบลงด้วยการทำแท้งก็จะเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยววัยรุ่นในที่สุด นับเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงมากในกลุ่มวัยรุ่น

ท่ามกลางปัญหาเหล่านี้ สิ่งที่เป็นอนาคตของวัยรุ่น คือ ความสำคัญทางการศึกษา ซึ่งมีทั้งภาครัฐและเอกชนต่างช่วยกันให้เด็กไทยทุกคนได้รับการศึกษา ในส่วนของภาครัฐนั้นมียุทธศาสตร์การเตรียมวัยรุ่นไทยสู่ประชาคมโลกให้มีทักษะสำหรับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 (Panich, 2012, pp. 48-58) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (Ministry of Education, 2009, pp. 1-2) มีกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และทักษะชีวิตในการทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น โดยมีบ้าน วัด โรงเรียน เป็นที่ยึดเหนี่ยวในการอบรมสั่งสอนเยาวชนไทยให้มีประสิทธิภาพ แต่สำหรับวัยรุ่นบางกลุ่ม นโยบายเหล่านี้ยังไม่ได้ผลเต็มที่เพราะวัยรุ่นกลุ่มนี้ไม่มีบ้านอันเป็นสถาบันที่ให้ความอบอุ่น ที่คอยอบรมสั่งสอนและดูแล ยิ่งปัจจุบันวัยรุ่นมีความเป็นปัจเจกสูงและอยู่กับโลกออนไลน์มากก็ยิ่งง่ายต่อการรับค่านิยมเกี่ยวกับเสรีทางเพศ ความรุนแรง และการใช้ชีวิตฟุ้งเฟ้อไร้สาระจากสื่อออนไลน์

มูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพเป็นหน่วยงานเอกชนที่พยายามเข้ามารองรับวัยรุ่นหญิงที่ขาดการดูแลจากสถาบันครอบครัวให้มีชีวิตที่ดีขึ้น โดยทำหน้าที่เป็นเสมือนบ้านเพื่อทดแทนบ้านที่นักเรียนขาดในชีวิต และเป็นสถานที่ที่ให้การดูแลเอาใจใส่ และให้การอบรมทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเป็นแหล่งทุนการศึกษาและการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยทำงานในหอพักประจำของมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพมาตั้งแต่แรก (พ.ศ. 2549) ได้เห็นการพัฒนาด้านทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิตของนักเรียน ทำให้สนใจเรื่องการสร้างสรรค์กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนผู้พักอาศัยในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ โดยเลือกนักเรียนในหอพักเป็นกรณีศึกษา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความพิเศษตรงที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบเจาะลึกลงไปถึงทุนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่นักเรียนถูกอบรมเลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก เพื่อศึกษาทุนวัฒนธรรมของนักเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต และเพิ่มทุนวัฒนธรรมองค์กรของหอพักให้กับนักเรียนผ่านกิจกรรม

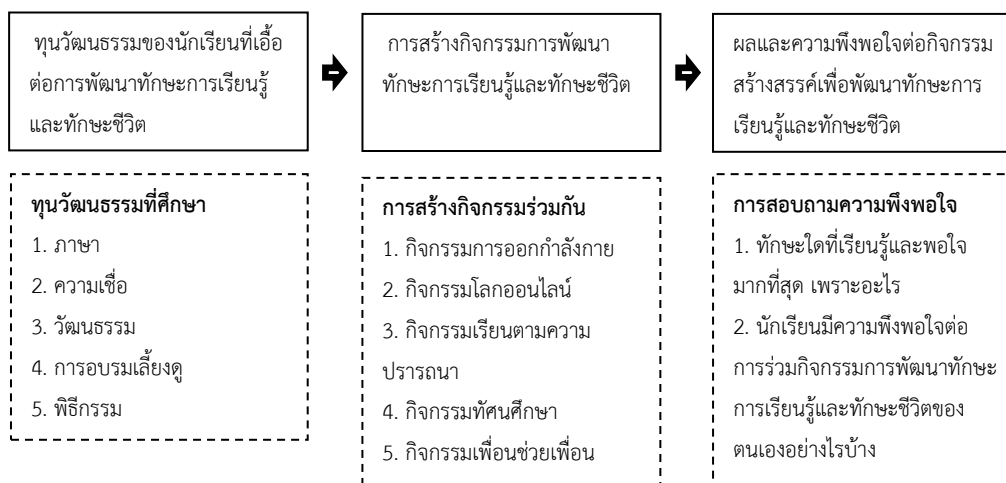
สร้างสรรค์ของหอพักเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียน รวมไปถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต โดยมีความมุ่งหวังที่จะนำทักษะที่ลองใช้กับนักเรียนนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของเยาวชนสำหรับหอพักอื่นที่เห็นเป็นประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทฤษฎีวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนผู้พักอาศัยในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ
2. เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนผู้พักอาศัยในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนผู้พักอาศัยในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม (Sopchokchai, 1994, pp. 1-16) แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น (Ritthakhananon, 2006, pp. 180-218) ทฤษฎีวัฒนธรรม (Bourdieu, 1986, pp. 241-258) ทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต (Panich, 2012, pp. 48-58) และเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อศึกษาและดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนหญิงที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่พักอาศัยอยู่หอพักประจำในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ประมาณ 200 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ นักเรียนหญิงที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุตั้งแต่ 13-15 ปี ที่พักอยู่หอพักประจำมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ จำนวน 5 คน เลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เหตุผลคือ เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่เข้ามาพักอาศัยที่หอพักในระยะเวลาใกล้เคียงกัน แต่ละคนที่มีทุนทางวัฒนธรรมที่ต่างกันจากภูมิหลัง ทั้งความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และการอบรมเลี้ยงดู ทุนทางวัฒนธรรมนี้จะส่งผลมากน้อยเพียงใดต่อแต่ละคนที่ได้รับการอบรมดูแลและส่งเสริมความรู้มาตรฐานเดียวกันจากทางหอพักฯ และได้รับอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ เช่นเดียวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่ อันนำมาสู่การสร้างกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมอย่างครอบคลุมกับกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล จึงใช้ชื่อสมมุติในงานวิจัย ได้แก่ น้องยา น้องพรหม น้องอัม น้องอึ้ง และน้องมินา

1.2 ด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเรื่องต่างๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ 1) ทุนวัฒนธรรม 2) การจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม 3) ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ 4) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5) ทักษะชีวิต และ 6) ความพึงพอใจต่อกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อสอดคล้องกับการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียน

1.3 พื้นที่ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงรายและหมู่บ้านโขงโหล่ง อำเภอหัวเมือ ประเทศเมียนมาร์ พื้นที่ในการเก็บข้อมูล คือชุมชนที่เป็นภูมิลาเนาเดิมของนักเรียน ก่อนที่จะมาศึกษาต่อที่หอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ และพื้นที่ในการทำวิจัย คือ หอพักประจำมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.4 ด้านเวลาของกลุ่มตัวอย่าง คือ ตั้งแต่เริ่มนักเรียนเข้ามาพักอยู่ที่หอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพจนถึงปัจจุบัน ด้านเวลาในการทำวิจัย เริ่มศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเตรียมเครื่องมือในการทำวิจัย ตั้งแต่ที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 เก็บข้อมูลชุมชน เดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ดำเนินการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในการเรียนภาคฤดูร้อนของมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ตั้งแต่ วันที่ 21 มีนาคม-30 เมษายน พ.ศ. 2559 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบข้อมูลและทำวิเคราะห์ข้อมูล ในเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2559 หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปงานวิจัย เดือน กันยายน - ตุลาคม พ.ศ. 2559

1.5 ด้านผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้รู้ในชุมชนภูมิลำเนาเดิม จำนวน 5 คน และครูในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพจำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ แบบสำรวจภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม แบบสังเกตพฤติกรรมการณ์พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต และแบบสอบถามความพึงพอใจกลุ่มตัวอย่าง โดยแต่ละเครื่องมือั้น ได้ผ่านกระบวนการสร้างโดย ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับและแก้ไข แล้วนำแบบสำรวจนั้นไปเก็บข้อมูลตามจริง ทำการทดลองและปรับปรุงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้นั้นมาวิเคราะห์ และหากข้อมูลที่ยังไม่ครบ ผู้วิจัยได้ถามนักเรียนและผู้รู้ในหมู่บ้านอีกเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและถูกต้อง

3. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเตรียมการ เนื่องจากผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก อาศัยอยู่ในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพด้วยกันระยะหนึ่ง มีความสนิทสนมและรู้จักกันดีอยู่แล้ว จึงไม่ต้องมีระยะการสร้างความสัมพันธ์กันอีก แต่ผู้วิจัยได้นัดแนะนักเรียนเพื่อพูดคุยถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสอบถามความยินยอมเป็นกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน และนักเรียนทุกคนก็ยินดีและยินยอมเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้รู้ในหมู่บ้านและครอบครัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนั้น เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของคนในชุมชนผู้วิจัยให้นักเรียนเป็นผู้นัดแนะวันเวลาที่ผู้วิจัยจะเข้าไปเก็บข้อมูลเพราะนักเรียนรู้จักและมีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนเป็นอย่างดี และในส่วนของครูในมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพที่เป็นผู้ร่วมสังเกตนั้นผู้วิจัยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูทุกคน ซึ่งผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต และครูทุกคนก็ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

3.2 ผู้เก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลมีสองส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือ การเก็บข้อมูลในชุมชน ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บแต่เพียงผู้เดียว ส่วนที่สอง ข้อมูลพฤติกรรมการณ์พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ผู้วิจัยได้อบรมและให้ความรู้กับครูอีกสองท่าน เพื่อช่วยสังเกต โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ไปสอบถามความคิดเห็นจากครูทั้งสองท่าน

3.3 วิธีการเก็บข้อมูล ในส่วนของข้อมูลการสำรวจข้อมูลชุมชนนั้น ผู้วิจัยได้เดินทางไปด้วยตนเอง โดยไปกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนในวันและเวลาที่ต่างกัน ในส่วนของข้อมูลพฤติกรรมการณ์พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตนั้น ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมเพราะผู้วิจัยอยู่กับนักเรียนในทุกกิจกรรม อีกทั้งผู้วิจัยให้ครูในมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพอีก 2 ท่าน ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมของนักเรียนช่วยบันทึกพฤติกรรมการณ์พัฒนาทักษะต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วย และในส่วนของการเก็บข้อมูลความพึงพอใจนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกด้วยตนเอง

3.4 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็นสองส่วนคือ ข้อมูลชุมชน ผู้วิจัยไปสำรวจและสัมภาษณ์ผู้รู้ของชุมชนด้วยตนเอง หมู่บ้านละ 2-3 วัน ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ส่วนระยะเวลาในการเก็บข้อมูลพฤติกรรม การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตนั้น ผู้วิจัยได้สังเกตตลอดระยะเวลาการร่วมกิจกรรมและการดำเนินชีวิตในหอพัก ตลอดระยะเวลาการดำเนินการเรียนภาคฤดูร้อนของมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ เดือน มีนาคม – เมษายน พ.ศ. 2559

4. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล ดังนี้ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จาก การสำรวจชุมชน การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มซึ่งได้จัดบันทึกและบันทึกเสียง มาถอดความ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้นั้นมาจัดหมวดหมู่และสรุปสาระสำคัญ และนำผลการวิจัยมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบสามเส้าด้าน (Chanthavanich, 2005, p. 129) คือ ด้านมูลในการสัมภาษณ์ทุนวัฒนธรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ต่างเวลา ต่างสถานที่ และต่างบุคคล เพื่อดูว่าข้อมูลเหมือนกันหรือไม่ ส่วนด้านผู้วิจัย คือ ผู้วิจัยได้ให้ครูอีกสองท่านที่เป็นผู้ดูแลนักเรียนในหอพักช่วยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อดูว่าข้อมูลตรงกับผู้วิจัยหรือไม่ และด้านวิธีการนั้นผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากวิธีการเก็บข้อมูล 3 วิธี ที่ต่างกันเพื่อดูผลว่ายังคงได้ผลเหมือนเดิมหรือไม่โดยใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการสัมภาษณ์และศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสาร ประกอบด้วย ข้อมูลที่ขาดและไม่สมบูรณ์นั้น ผู้วิจัยจะไม่ตัดทิ้งแต่จะทดแทนและหาข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์เพิ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนำมาประกอบการวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจชุมชนภูมิทัศน์ของนักเรียน การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการวางแผนกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ตามหัวข้อที่ต้องการศึกษา คือ ภาษา ความเชื่อ วัฒนธรรม ความคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดู และพิธีกรรมที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต โดยใช้ทฤษฎีทุนวัฒนธรรม (Bourdieu, 1986, pp. 241-258) เป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลจากผู้จัดการหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ผู้ที่รู้จักเบื้องลึกเบื้องหลังของนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดีมาช่วยประกอบการวิเคราะห์ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่ออธิบายลักษณะที่เป็นเหตุผลต่อกันในเชิงพรรณนาและนำไปสู่การสรุปผลข้อมูล วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น (Chanthavanich, 2005, p. 131) คือ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม และพฤติกรรม การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น อีกทั้งตรวจสอบข้อมูลเพื่อความต้องการ โดยสอบถามจากครูมูลนิธิฯ ท่านอื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าการพัฒนาทักษะต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่ออธิบาย

ลักษณะที่เป็นเหตุผลต่อกันในเชิงพรรณนาและนำไปสู่การสรุปผลข้อมูล สำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) (Chanthavanich, 2005, p. 131) โดยตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการใช้ชีวิตอยู่ในหอพักที่เป็นรูปธรรมและปรากฏการณ์ต่างๆ ที่มองเห็น รวมทั้งจากการการสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่ออธิบายลักษณะที่เป็นเหตุผลต่อกันในเชิงพรรณนาและนำไปสู่การสรุปผลข้อมูลข้อได้เปรียบของผู้วิจัย คือ การที่ผู้วิจัยได้ร่วมวิถีชีวิตของการพักอยู่ในหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพกับนักเรียน ทำให้รู้จักนักเรียนและสนิทสนมกับนักเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งมีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นจริงในการดำเนินการวิจัยอย่างมาก อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้โดยการสอบถามและพูดคุยกับผู้จัดการหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอบรมทักษะชีวิตและการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทยและต่างชาติมาตลอด 20 ปี ซึ่งคำปรึกษาและคำตอบที่ได้มาสามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นกลางและจริงมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ทุณวัฒนธรรมของนักเรียนมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตนักเรียน โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับอิทธิพลจากทุณวัฒนธรรมสองประเภท คือ ทุณที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลหรือจิตใจ กับทุณทางวัฒนธรรมที่อยู่ในสถาบัน/องค์กร

1.1 ทุณที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลและจิตใจจากงานเขียนของ Bourdieu (1986, pp. 241-258) พบว่านักเรียนได้รับการหล่อหลอมระยะแรกจากครอบครัว การเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ตามกลุ่มชาติพันธุ์ก่อนเข้ามาพักอาศัยในหอพักของมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ต่อมาได้รับทุณทางวัฒนธรรมจากการขัดเกลา หล่อหลอมจากครูประจำหอพักของมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ ให้รู้จักตนเองและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ผ่านกระบวนการใช้ชีวิตร่วมกัน และผ่านการดูแลให้ความรักความอบอุ่นพร้อมกับการให้ข้อคิดเพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เคารพความแตกต่างที่มีเหตุผล มีวินัยและความรับผิดชอบต่อนตนเอง รู้จักเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรค เห็นความสำคัญของความรู้และการพัฒนาตนเองให้มีอนาคตที่ดีโดยคำนึงถึงหน้าที่ต่อครอบครัวและสังคม

1.2 ทุณทางวัฒนธรรมที่อยู่ในสถาบัน นักเรียนได้รับทุณทางวัฒนธรรมด้านการศึกษาจากทั้งทางหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพและหลักสูตรพิเศษที่หอพักจัดเตรียมให้ ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาต่างๆ ที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับสูง เห็นคุณค่าของการมีระเบียบวินัยและการรู้จักแบ่งเวลาในแต่ละวันให้เหมาะสม อีกทั้งได้รับการปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนกิจกรรมทุกแผนที่ยที่ปรากฏตามกรอบแนวคิดการวิจัยไว้หลังการวางแผนกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความเป็นเจ้าของในกิจกรรมนั้นและนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นักเรียนทุกคนมีระดับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้มากขึ้น ตามศักยภาพความถนัดของตนเอง และกิจกรรมเด่นๆ ที่เป็นผลจากการร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ครั้งนี้ คือ

1) น้องยาค้นพบตนเองว่าชอบงานด้านบัญชีและจะเรียนต่อด้านนี้ 2) น้องเฟรมได้พัฒนาทักษะการวาดรูปเพื่อจำหน่ายในโลกออนไลน์ 3) น้องอุ้มกลายเป็นนักกีตาร์ประจำของหอพักมูลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพ 4) น้องอึ้งสามารถเปิดร้านซักรีดเพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพของตนเอง และ 5) น้องมินาช่วยสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานให้กับน้องใหม่ของหอพัก

3. นักเรียนมีความพึงพอใจอย่างมากต่อการร่วมกิจกรรม โดยสะท้อนคิดว่าเป็นชุดกิจกรรมที่นักเรียนสนใจและภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการคิดและเป็นที่ยอมรับ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ขณะทำกิจกรรมอย่างสนุก ไม่เบื่อหน่าย อีกทั้งมีความมั่นใจที่จะพัฒนาทักษะของตนให้ดียิ่งขึ้น ที่น่าสนใจ คือ การนำประสบการณ์ด้านการสร้างกิจกรรมนี้ไปใช้ต่อกับรุ่นน้องที่หอพัก และพร้อมจะนำสิ่งที่ได้รับไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (Ruethathip, 2010, pp. 107-108) และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ Panich (2012, p. 5) โดยเน้นที่องค์ความรู้ การเรียนรู้ที่อยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง มีบริบทหรือสภาพแวดล้อมในขณะที่เรียนรู้ มีทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังจะพบว่า นักเรียนแต่ละคนมีพัฒนาการที่เห็นได้ชัด คือ ยาสมาารถคิดวิเคราะห์สถานการณ์รอบตัวและปรับตัวได้ดี เฟรมสามารถอ่านหนังสือและเขียนสรุปองค์ความรู้ได้อย่างชัดเจน อุ้มเล่นกีตาร์ได้ดีและสอนเพื่อนได้ อึ้งพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีจากร้านซักรีด มินาสามารถอ่านและสรุปความรู้ภาษาอังกฤษเบื้องต้นและนำไปสอนน้องใหม่ในมูลนิธิฯ ได้ จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมของหอพักที่เป็นวิถีชีวิตการอยู่หอพักที่เน้นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้นักเรียนทุกคนมีการพัฒนาทักษะต่างๆ มากขึ้นและต่างกันตามศักยภาพของตนเอง

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ทูทางวัฒนธรรมของนักเรียนมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตนักเรียน ทูทางวัฒนธรรมทั้งสองประเภทส่งผลให้นักเรียนมีทั้งการพัฒนาทั้งในลักษณะร่วมและแตกต่างกันเฉพาะบุคคล ด้านลักษณะร่วม คือ ทุกคนมีศักยภาพในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตดีขึ้น ด้านลักษณะต่างกันเฉพาะบุคคล จะต่างกันตามความสนใจและความถนัด ยามีความคิดสร้างสรรค์ กล้าที่จะลองทำสิ่งใหม่ๆ เพื่อให้ได้ผลงานที่แปลกใหม่ และด้านบวกที่ยาเผชิญความทุกข์จากครอบครัวมาแล้วทำให้ยาเป็นคนที่เข้าใจคนอื่น เห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนเสมอ เฟรมเป็นคนเข้าที่ชาติพันธุ์นี้ไม่มีภาษาเขียน มีแต่ภาษาพูด (Inter Mountain Peoples' Education and Culture in Thailand Association, 2010) เฟรมจึงมักใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ในการวาดรูปเพื่อฝึกฝนตนเองให้เก่งขึ้นและเป็นการระบายออกของอารมณ์ให้เป็นผลงานทางศิลปะ อุ้มเป็นคนเข้ามาจากครอบครัวที่พ่อแม่มักจะเป็นผู้สั่งให้อุ้มทำสิ่งต่างๆ เสมอ เมื่ออุ้มมาเรียนที่หอพักมีโอกาสดัดจริตใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดในตัวตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องทักษะชีวิตและการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นชาวไทยภูเขา ของ Wongmano (2004, p. 61) พบว่า การให้อิสระที่เหมาะสมเป็นแรงสนับสนุนทางด้านจิตใจ ช่วยให้อุ้มวัยรุ่นสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมได้ ทำให้อุ้มกล้าที่จะคิดเองมากขึ้นและไม่กลัวที่จะลองสิ่งใหม่ๆ หากผิดพลาดก็ไม่มีการตำหนิแต่เป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ของชีวิต อึ้งเป็นคนไทใหญ่มาจากหมู่บ้านที่อยู่ในหุบเขาทุรกันดารและชาวบ้านต้องช่วยเหลือตนเองให้อึ้งที่มีความอดทนสูง ในการเรียนรู้ทักษะต่างๆ และไม่หยุดที่

จะเรียนรู้สิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตประจำวัน และสุดท้าย มีนาผู้ที่รักในการพูดคุยสร้างสัมพันธ์กับคนอื่นเพราะทางบ้านมีความอบอุ่น และพ่อแม่ก็จะพูดคุยกับลูกอยู่เสมอ

2. ผลจากการสร้างสรรค์กิจกรรมโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนกิจกรรม พบว่า กระบวนการนั้นเป็นการสร้างแรงจูงใจจากภายในและมีความเป็นเจ้าของกิจกรรม ดังนั้น เมื่อกำหนดกิจกรรมแล้ว ครูไม่ต้องคอยมาบอกให้นักเรียนว่าต้องเรียน ต้องทำกิจกรรม แต่นักเรียนจะร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง และกิจกรรมที่ได้ทำนั้นได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Punoi, et al. (2016, p. 248) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมนั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม โดยใช้สื่อและกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมกันเป็นกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ชุดกิจกรรมจะช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถตามศักยภาพของตนเองในการเรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกการตัดสินใจมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ การแยกแยะ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลนั้นเป็นกระบวนการที่แต่ละคนต้องดำเนินเอง ให้ผู้อื่นทำแทนไม่ได้ เพราะการสร้างคามหมายเป็นกระบวนการเฉพาะตน (Khemmani, et al., 2001, pp. 10-11) จากการร่วมกิจกรรม พบว่า อุ่มเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น ใจเย็นขึ้น สามารถรอเพื่อนช่วยพยุงเพื่อนที่เดินไม่ไหวในการไปออกกำลังกาย และกิจกรรมโลกออนไลน์ ไร่พรมแดน เข้าถึงความรู้มหาศาล นักเรียนได้หาข้อมูลโดยที่ครูไม่ใช่เป็นผู้ป้อนเสมอๆ แต่มีทักษะในการหาข้อมูลด้วยตนเองและเกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียน ฝึกเป็นนักตั้งคำถามเพื่อสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ (Panich, 2012, p. 68) จากกิจกรรมเรียนตามความปรารถนา เมื่อความสนใจเกิดขึ้นจากตัวนักเรียนเอง จะเห็นถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้เป็นอย่างดี จากกิจกรรมการไปร่วมงาน My Way ที่หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นิทรรศการนี้เป็นการเปิดบ้านของนักเรียนบ้านเรียน (Home School) ทั้งหมดในเชียงใหม่ การที่นักเรียนบ้านเรียนมีโอกาสได้เรียนกับผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้เปิดความคิดนักเรียนหอบัก มุลนิธิโซ่แห่งมิตรภาพในเรื่องของการจัดการศึกษาว่าไม่จำเป็นต้องอยู่ในระบบโรงเรียนเท่านั้น แต่สามารถเรียนกับผู้รู้ หรือแม้แต่ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองมากขึ้น ส่วนกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้พัฒนาทักษะการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น รวมทั้งฝึกทักษะการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ Lave and Wenger (1991, p. 63) ผู้คนจากต่างวัฒนธรรมเมื่อมาอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดการปรับตัว การสื่อสารและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันได้

3. ผลจากศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาทักษะต่างๆ มากขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมอย่างมาก ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

3.1 นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบกิจกรรมที่ตนเองอยากจะทำเอง ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจจากภายในที่จะพัฒนาทักษะต่างๆ ของตนเองเพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเองและมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนงาน

3.2 นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนรู้ เพราะนักเรียนเข้าใจคำว่า การเรียนรู้ ไม่ใช่แค่ในห้องเรียนแต่สามารถเรียนรู้จากทุกๆ ที่ จากทุกคนและจากทุกสถานการณ์ในชีวิต

สรุปได้ว่าการสร้างสรรค์กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต เราไม่ควรมองข้ามทุนวัฒนธรรมของนักเรียนแต่ละคนว่าเป็นอย่างไรเพราะสามารถนำมาใช้ประกอบการสร้างกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละคน เพื่อให้การพัฒนาตนเองของนักเรียนบรรลุผลสูงสุดและพัฒนาอย่างเป็นธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรสำรวจความสนใจความต้องการ หรือมีโอกาสดำเนินการได้ทำความรู้จักกับนักเรียนเพื่อเรียนรู้ความสนใจและลักษณะนิสัยของนักเรียนก่อนการทำการกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ และระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อช่วยให้ได้กิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 การจัดกิจกรรมในทุกครั้ง ผู้นำกิจกรรมควรเริ่มต้นด้วยการชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ ลักษณะ กิจกรรม ควรใส่ใจดูแลนักเรียนจนกิจกรรมสิ้นสุดเพื่อให้เด็กนักเรียนเข้าใจ ไม่สับสน และสามารถทำการกิจกรรมต่างๆ ได้ดี

1.3 ผู้วิจัยควรให้โอกาสนักเรียนในการออกแบบกิจกรรมและสร้างสรรค์กิจกรรมอย่างเต็มที่เพื่อให้เด็กนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่เพราะจะทำให้เด็กนักเรียนมีความกระตือรือร้นอย่างมากในการทำการกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกิจกรรมกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพราะความไว้วางใจช่วยให้ได้ข้อมูลระดับลึกแต่ไม่ควรที่จะแสดงการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างโจ่งแจ้งทุกเรื่องเพราะอาจส่งผลให้นักเรียนเกร็งไม่กล้าแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ

2.2 ควรวางแผนการจัดกิจกรรมโดยมีเวลาให้ผู้เรียนได้ร่วมคิด ไม่ควรเร่งรีบ หรือให้ผู้เรียนทำการกิจกรรมมากเกินไปในเวลาที่กำหนดเพราะอาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนามิติต้านจิตใจที่จะยกระดับไปใช้ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตได้อย่างแท้จริง

2.3 ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมควรเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรม เช่น ภาคฤดูร้อน หรือ วันหยุดระยะยาวที่มีโอกาสใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน

References

- Bourdieu, P. (1986). *Handbook of theory and research for the sociology of education*. Westport, CT: Greenwood.
- Chanthavanich, S. (2005). *Qualitative research methodology* (13th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Khemmani, T., et al. (2001). *Learning processes, meanings, ways of development its problems*. Bangkok: Office of funds in support of research. [in Thai]
- Inter Mountain Peoples' Education and Culture in Thailand Association. (2010). *Mien tribe*. Chiang Mai: IMPECT. [in Thai]
- Lave, J., & Wenger, E. (1991). *Situated Learning: legitimate peripheral participation*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.
- Ministry of Education. (2009). *The basic education core curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. [in Thai]
- Panich, V. (2012). *Methods to develop learning for the students in the 21st century* (3rd ed.). Bangkok: Tathata Publication Company. [in Thai]
- Punoi, S., Sittisomboon, M., & Onthanee, A. (2016). A development of an instructional package of cooperative learning by using case study to strengthen analytical thinking on business in daily life for Mathayomsuksa 6 students. *Journal of Education Naresuan University*, 18(2), 245-253. [in Thai]
- Ritthakhananon, P. (2006). *Human development*. Bangkok: Thammada Press. [in Thai]
- Ruethathip, N. (2010). *Understanding impetuous adolescents and their problems*. Bangkok: Matichon Publishing House. [in Thai]
- Sopchokchai, O. (1994). *Handbook on organizing meetings to brainstorm ideas for village development*. Bangkok: Thailand Development Research Institute. [in Thai]
- Wongmano, S. (2004). *Life skills and adjustment of hill tribe adolescents*. Chiang Mai: Chiang Mai University. [in Thai]